

CONSILIUL SUPERIOR AL PROCURORILOR

Republica Moldova, municipiul Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73
website: www.csp.md tel: (+373) 022-828-501 e-mail: aparat@csp.md

05 martie 2025 nr.5/1-01d/25-428

la nr.03/1945 din 24.02.2025

Doamnei Veronica MIHAILOV-MORARU
Ministra justiției

Domnului Roman CAZAN
Secretar general adjunct al Guvernului

Prin prezenta, vă remitem alăturat opinia instituțională (*avizare repetată*) aprobată în ședința Consiliului Superior al Procurorilor din 04 martie 2025 prin Hotărârea nr.1-62/2025, aferent *proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor)*(**număr unic 57/MJ/2025**).

Anexă: potrivit textului, pe 7 file.

Cu respect,

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

Dumitru OBADĂ

OPINIE INSTITUȚIONALĂ

la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative (evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor)

nr.57/MJ/2025

AVIZARE REPETATĂ

Conținutul normei propuse spre avizare repetată	Propuneri	Argumentarea propunerii
<p>Articolul 30 alin. (1) lit.e) în cazul existenței <u>dovezilor</u> care confirmă neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a atribuțiilor de procuror-șef sau de adjunct al procurorului-șef, fără o justificare rezonabilă.</p>	<p>Această normă urmează a fi revizuită sau exclusă.</p>	<p>Reiterăm necesitatea <u>existenței unor motive de fond bine definite pentru inițierea unei evaluări</u>, acestea necesitând să fie clar stabilite și bazate pe criterii obiective, astfel încât să se evite aplicarea discreționară a procedurii.</p> <p>Deși am subliniat anterior că aceste motive trebuie să fie corelate cu rezultatele controalelor oficiale și fundamentate pe documente verificabile, nu pe simple suspiciuni sau opinii subiective, <u>constatăm că acest temei interferează cu cel prevăzut la lit.c) al aceluiași articol</u>. În forma actuală, orice rezultat al controalelor efectuate de Procuratura Generală sau de Inspekția Procurorilor poate constitui temei pentru inițierea unei proceduri disciplinare conform art.38 lit. a), privind îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3).</p> <p>Mai mult, nu este clar cine stabilește „existența dovezilor” și cum se decide dacă aceste dovezi justifică nu doar inițierea unei evaluări extraordinare, ci și răspunderea disciplinară. Lipsa unor criterii/detalieri clare în acest sens poate duce la aplicarea arbitrară a procedurii, afectând previzibilitatea procesului.</p> <p>Prin urmare, art. 29 alin. (4) lit. e) <u>trebuie revizuit conceptual sau exclus</u> pentru a evita ca, <u>în baza aceluiași fapte și a aceluiași controale, un procuror conducător să fie atât sancționat disciplinar, cât și supus unei evaluări extraordinare</u>. Această modificare este necesară pentru</p>

		<p>a asigura o aplicare coerentă și echitabilă a măsurilor de control, eliminând riscul dublării nejustificate a procedurilor.</p>
<p>Articolul 54 alin. (7) La expirarea termenului pentru care a fost detașat, procurorul revine în funcția pe care a deținut-o pînă la detașare, cu excepția funcției de procuror-șef. În cazul în care funcția respectivă nu există, cu consimțământul lui, i se oferă o altă funcție de procuror echivalentă, cu excepția funcției de procuror-șef.</p>	<p>Urmează a fi instituită o normă specială pentru membrii colegiilor, similară celei aplicabile membrilor Consiliului Superior al Procurorilor.</p>	<p>Redacția propusă la art.54 alin.(7) prevede că, la expirarea perioadei de detașare, procurorul revine în funcția pe care a deținut-o anterior, cu excepția funcției de procuror-șef. În cazul în care această funcție nu mai există, i se oferă, cu consimțământul său, o altă funcție echivalentă, cu excepția celei de procuror-șef.</p> <p>Respectiv, se reține că această prevedere stabilește o normă generală aplicabilă tuturor situațiilor de detașare reglementate de alin. (4) al aceluiași articol.</p> <p>Spre deosebire de aceasta, art. 76 alin. (3) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură <u>reglementează situații speciale referitoare la încetarea calității de membru al Consiliului Superior al Procurorilor</u>, stipulând că, la încetarea mandatului, procurorului i se oferă funcția deținută anterior, dacă aceasta este vacantă, sau o funcție echivalentă, cu excepția funcției de procuror-șef.</p> <p>De asemenea, art. 83 alin. (7) din aceeași lege prevede încetarea calității de membru al colegiului în condițiile art. 76 sau la numirea într-o funcție prevăzută la alin. (1/1) al acestui articol. <u>Este important de subliniat că încetarea calității de membru nu survine doar la expirarea mandatului, ci și în alte situații prevăzute de art.76, cum ar fi demisia, revocarea sau alte circumstanțe specificate expres de lege, la acest articol.</u></p> <p>Această trimitere confirmă că situațiile membrilor CSP și ale colegiilor nu trebuie reglementate distinct.</p> <p>Prin urmare, <u>se propune instituirea unei norme speciale și pentru membrii colegiilor</u>, astfel încât să beneficieze de aceleași garanții ca și membrii CSP, conform art. 76 alin. (3), din redacția actuală a Legii nr.3/2016.</p>

		<p>Astfel, norma propusă la art. 54 alin. (7) <u>va funcționa ca normă generală pentru toate cazurile de detașare și expirare a termenului de detașare, fără a interfera cu reglementările specifice aplicabile membrilor CSP și ai colegiilor din subordine.</u></p>
<p>Articolul 83 alineatul 6/1 <u>Procurorii membri ai Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor și ai Colegiului de disciplină și etică se detașează pe durata exercitării mandatului respectiv.</u></p>	<p>Se propune următoarea redacție: „<u>Membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor și ai Colegiului de disciplină și etică își vor exercita activitatea de bază în colegiul în care au fost desemnați.</u>”</p>	<p>Redacția propusă va introduce o reglementare clară, aplicabilă tuturor membrilor colegiilor, indiferent de statutul lor profesional anterior și elimină incertitudinile privind implicarea acestora în activitatea colegiilor.</p> <p>În forma propusă, ca doar procurorii care devin membri ai colegiilor sunt detașați, înseamnă că aceștia își întrerup activitatea de bază și se dedică exclusiv acestui mandat. <u>În schimb, reprezentanții societății civile nu au o reglementare clară în acest sens.</u> Unii pot avea un loc de muncă de bază în altă instituție, alții nu. <u>Asta creează o situație inechitabilă: procurorii vor lucra zilnic în colegii, în timp ce nivelul de implicare al reprezentanților societății civile rămâne incert.</u></p> <p>Prin propunerea noastră – „<i>Membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor și ai Colegiului de disciplină și etică își vor exercita activitatea de bază în colegiul în care au fost desemnați</i>” – <u>va fi eliminată această discrepanță și va fi stabilit un cadru clar pentru toți.</u></p> <p>Astfel, toți membrii colegiilor, indiferent de unde provin, vor avea același statut: colegiul va fi locul lor de muncă principal, vor avea obligația de a se implica plener, vor fi remunerați corespunzător și vor avea un regim de muncă bine definit. Acest lucru este esențial mai ales pentru reprezentanții societății civile care nu au un loc de muncă de bază, pentru că, în lipsa unei astfel de clarificări, nu ar exista un cadru legal clar pentru activitatea și salarizarea lor.</p> <p>În plus, o astfel de reglementare aduce echitate și echilibru în activitatea colegiilor. <u>Dacă procurorii detașați vor fi prezenți zilnic și vor avea activitate de bază în colegii, este logic ca și ceilalți membri să fie supuși aceleași obligații.</u> Numai așa se poate asigura o muncă eficientă, o implicare reală în procesele de selecție, evaluare și disciplină și o funcționare stabilă a colegiilor.</p> <p>Prin această modificare, de va elimina orice ambiguitate și va fi stabilit un principiu simplu și corect: <u>odată ce o persoană obține statutul de membru al unui colegiu, această activitate</u></p>

devine prioritară, fiind tratată ca activitate de bază, cu toate drepturile și obligațiile care decurg din acest statut.

N.B. La data de 03.03.2025, Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor a devenit funcțional și și-a început oficial activitatea. Ținând cont de prevederile actuale ale art. 83 alin. (6/1) din Legea nr. 3/2016, membrii acestui colegiu au fost detașați (în cazul procurorilor) sau, după caz, și-au întrerupt activitatea de la locul de muncă de bază (în cazul unui reprezentant al societății civile care activa într-o instituție de învățământ) și își desfășoară activitatea cu normă deplină în cadrul colegiului.

Mai mult decât atât, modificarea propusă în prezentul aviz se aliniază cu alte reglementări normative existente. De exemplu, Legea nr.199/2010 privind statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică deja include membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor în această categorie, ceea ce înseamnă că statutul lor este uniformizat, indiferent dacă provin din rândul procurorilor sau din societatea civilă.

De asemenea Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în Anexa nr. 4 (Grupul ocupațional „Justiție (B)”), stabilește clar că toți membrii acestui colegiu beneficiază de același regim salarial, ceea ce confirmă faptul că activitatea în colegiu trebuie să fie tratată ca una de bază pentru fiecare dintre ei.

Astfel, modificarea propusă nu face decât să clarifice și să oficializeze o realitate deja existentă pentru membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor, iar aceeași reglementare va fi aplicabilă și pentru stabilirea statutului membrilor Colegiului de disciplină și etică.

Toți membrii colegiilor trebuie să aibă același statut, aceleași obligații și același nivel de implicare. Prin această reglementare, asigurăm nu doar echitate între membrii colegiilor, ci și un proces de selecție, evaluare și disciplină a procurorilor care se bazează pe profesionalism, responsabilitate și implicare reală din partea tuturor celor desemnați să facă parte din aceste structuri.

		<p>Totodată, se notează că reglementarea situației ca toți membrii colegiilor să-și desfășoare activitatea de bază în cadrul colegiului <u>ar impune abrogarea integrală a alin. (11) al art. 83 din Legea nr. 3/2016</u>, întrucât această normă reglementează în prezent o situație generală aplicabilă membrilor colegiilor proveniți din rândul reprezentanților societății civile.</p> <p>În context, se reține că <u>art. 83 alin. (6/1) a fost introdus prin Legea nr. 200/2023</u>, stabilind expres detașarea membrilor Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor, ceea ce a permis includerea acestora în Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. <u>Cu toate acestea, norma prevăzută la art. 83 alin. (11) nu a fost ajustată în concordanță cu această modificare și a rămas aplicabilă generic tuturor membrilor colegiilor din rândul reprezentanților societății civile.</u></p> <p>Prin urmare, pentru a asigura coerența și claritatea normativă, reglementarea activității de bază în colegiu pentru toți membrii colegiilor face ca alin. (11) al art. 83 să își piardă aplicabilitatea, <u>justificând astfel abrogarea sa integrală.</u></p>
<p>Articolul 87 alineatul (3) Pentru verificarea întrunirii criteriilor de evaluare a performanțelor, Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor are acces gratuit, în regim de timp real, la sistemele informaționale care conțin informația necesară pentru realizarea mandatului, în condițiile legislației privind schimbul de date și interoperabilitatea. Colegiul <u>poate</u></p>	<p>Această normă urmează a fi exclusă.</p>	<p>Folosirea cuvântului „poate” în formularea legală indică o <u>facultate, nu o obligație</u>, ceea ce lasă loc de interpretare și posibilă aplicare discreționară a prevederii. Textul de lege nu precizează clar <u>în ce condiții și în privința cui</u> (n.a. procuror) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor va decide asupra înaintării unei solicitări către CNA.</p> <p>Prin urmare, formularea „poate solicita” <u>este insuficient de clară și ar trebui înlocuită cu o obligație expresă</u>, care să impună un standard uniform de evaluare. Altfel, aplicarea articolului poate fi selectivă și lipsită de transparență.</p> <p>Termenul „rapoarte operativ-financiare” nu este definit în legislația națională și <u>nu derivă din competențele CNA</u> stabilite prin Legea nr. 1104/2002. Potrivit art.5 alin. (2) din această lege, funcțiile CNA sunt exhaustive și nu pot fi extinse decât printr-o modificare legislativă expresă.</p> <p>La caz, este necesar a se menționa și prevederile art.6/2 alin.(3) din Legea menționată, unde sunt stipulate expres cazurile în care se efectuează analiza operațională, tactică și strategică a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor coruptibile și anume: a) efectuării expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative ale Guvernului, precum și a altor</p>

<p>solicita <u>rapoarte operațional-financiare</u> de la Centrul Național Anticorupție și utiliza informația din surse de date deschise.</p>		<p>inițiative legislative înregistrate în Parlament; b) efectuării evaluării integrității instituționale; c) analizei fenomenului corupției; d) realizării misiunii Centrului.</p> <p>Respectiv, dacă în Legea nr. 3/2016 s-ar introduce o atribuție a Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor de a solicita aceste rapoarte, <u>fără a prevedea în mod expres o competență a CNA de a le furniza, s-ar crea un vid legislativ și o situație juridică incertă.</u></p> <p>În absența unei norme clare care să impună CNA această obligație, instituția nu poate fi constrânsă să elaboreze sau să transmită astfel de documente, <u>respectiv, norma nu va avea aplicabilitate efectivă și ar risca să devină o dispoziție fără efect juridic.</u></p> <p>Totodată, se notează că la evaluarea criteriului de integritate ar putea fi utilizate informațiile ce se circumscriu competențelor ANI și anume - rapoarte privind controlul averii și intereselor personale; constatări privind conflictele de interese și incompatibilitățile; acte de constatare a încălcărilor regimului juridic al declarării averii și intereselor.</p>
<p>Art. IV. (4) Evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor, care nu sunt subiecți ai evaluării extraordinare prevăzute de Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, se va efectua prioritar în raport cu evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor, care sunt subiecți ai legii respective.</p>	<p>Această normă urmează a fi exclusă.</p>	<p>Stabilirea unei prioritizări rigide în evaluarea procurorilor care nu sunt subiecți ai Legii nr. 252/2023, fără a ține cont de volumul semnificativ de activitate pe care Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor urmează să îl desfășoare, riscă să impună reguli inflexibile activității ce urmează a fi desfășurată la nivel legislativ.</p> <p>Reorganizarea recentă a Procuraturii a condus la vacantarea tuturor funcțiilor de procuror-șef și adjunct, cu excepția celor din cadrul Procuraturii municipiului Chișinău. Astfel, începând cu luna aprilie, CSEP va trebui să evalueze un număr semnificativ de procurori care vor candida pentru funcții de conducere, mulți dintre aceștia fiind, totodată, și subiecți ai vetting-ului conform Legii nr.252/2023. În context, este important a se menționa că potrivit Legii nr.3/2016, evaluarea performanțelor profesionale este o condiție obligatorie premergătoare participării la concursurile de ocupare a acestor funcții (<i>art.22 alin.(4) impune procurorului candidat la concursurile pentru transfer, promovare sau la o numire în funcția de procuror-șef sau de adjunct al procurorului-șef, să fie supus evaluării performanțelor profesionale în ultimii doi ani până la depunerea cererii de înscriere în Registru</i>). Această suprapunere generează o presiune suplimentară asupra CSEP, <u>care trebuie să gestioneze simultan două procese complexe și interdependente: evaluarea și selecția.</u></p>

		În acest context, aplicarea rigidă a prioritizării prevăzute de Art. IV (4) riscă să blocheze procesul de ocupare a funcțiilor de conducere din Procuratură, precum și al altor funcții vacante sau care vor deveni vacante în perioada următoare. Pentru a preveni astfel de disfuncționalități, <u>prioritizarea ar trebui reglementată în actele normative interne</u> , asigurând astfel cadrul necesar pentru ca CSEP să gestioneze echilibrat procesele esențiale și să contribuie la buna funcționare a instituției.
--	--	---

Totodată, se propun operarea sau reglementarea următoarelor modificări, cum ar fi:

- 1) În cazul în care se stabilește că membrii colegiilor își vor desfășura activitatea de bază în cadrul acestora, se impune modificarea corespunzătoare a Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și a Legii nr. 199/2010 privind statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, pentru a asigura alinierea regimului salarial și a statutului juridic al acestor membri.
- 2) Reglementarea procedurii de repartizare aleatorie a dosarelor de evaluare și a procedurilor disciplinare în cadrul ambelor colegii (sistem electronic sau procedural), similar mecanismului aplicat în cadrul Inspecției Procurorilor sau al repartizării aleatorii a dosarelor în instanțele de judecată, pentru a asigura transparența și imparțialitatea procesului decizional. În lipsa unei reglementări clare privind modul în care dosarele de evaluare a procurorilor și cele privind procedurile disciplinare sunt distribuite între membrii colegiilor, există riscul unor practici subiective sau discreționare. Un sistem de repartizare aleatorie ar elimina posibilitatea influențării sau favorizării anumitor membri ai colegiului în luarea deciziilor, asigurând un tratament echitabil și condiții egale pentru toți cei supuși evaluării sau procedurilor disciplinare.